

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2023¹

Versie: uitgebreid verzoek²

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden op hoofdlijnen zijn:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel;
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie;
- het college geeft een toelichting op deze verklaring;
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college.

Bekostiging door en verantwoording aan andere gemeenten

Met de verklaring verantwoordt u zich als college niet alleen naar de gemeenteraad, maar ook naar andere gemeenten. Deze gemeenten dragen immers financieel bij aan de vangnetuitkering waarop uw gemeente een beroep doet. Het gaat dus om solidariteit tussen gemeenten. De vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget (voor alle gemeenten) van twee jaar na het tekortjaar. Daarom moet het college inzicht geven in de maatregelen die het heeft getroffen om het tekort te reduceren.

Wat wordt verwacht van het college en de gemeenteraad?

Bij het indienen van het verzoek moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verklaring moet de instemming hebben van de gemeenteraad. Ook moet deze verklaring worden toegelicht, zoals gevraagd in het aanvraagformulier (op het formulier de onderdelen A, B en C).

Wat is de autonome rol van de gemeenteraad t.a.v. de vangnetuitkering?

Het college vraagt de gemeenteraad om in te stemmen met de verklaring van het college. Met deze instemming bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De gemeenteraad moet in staat worden gesteld om de verklaring van het college adequaat te kunnen beoordelen. Het gaat hierbij dus om een gelijkwaardige informatiepositie van de gemeenteraad ten opzichte van het college. Daarom moet het college een samenvatting van de verklaring maken. De toetsingscommissie heeft een checklist voor raadsleden gemaakt, waarmee raadsleden de verklaring inhoudelijk kunnen controleren. Deze checklist wordt tezamen met andere informatie door VNG aangeboden op de website van VNG, [zie link](#) website VNG pagina raadsleden:

¹ Versie aanvraagformulier d.d. 17 november 2022

² Toelichting voor ambtelijke ondersteuning onderaan dit formulier.

Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

Een belangrijke veronderstelling bij het vangnet is dat gemeenteraad en college regelmatig in gesprek zijn over ontwikkelingen in het bijstandsvolume (bijv. middels kwartaalrapportages). Op dit niveau wordt inhoudelijk gesproken over maatregelen (beleid en uitvoering) om eventuele tekorten te reduceren. Het college wordt verzocht te beschrijven op welke wijze de gemeenteraad is betrokken vanaf het moment dat het tekort door het college wordt gesignaleerd tot en met het treffen van de maatregelen en de monitoring daarvan. Dit onderdeel is opgenomen na de samenvatting.

Wat mag de gemeenteraad van het college verwachten?

- Het college en de gemeenteraad moeten een gelijkwaardige informatiepositie hebben, daarom maakt het college een samenvatting van de toelichting.
- Het college beschrijft op welke wijze de gemeenteraad is betrokken vanaf het moment dat het tekort door het college wordt gesignaleerd tot en met het treffen van de maatregelen en de monitoring daarvan.
- Onderdeel A: Het college geeft de gemeenteraad via een analyse inzicht in de oorzaken van het tekort op de gebundelde uitkering (ook wel BUIG genoemd). Deze analyse kan zowel kwantitatieve als kwalitatieve elementen bevatten.
- Onderdeel B: Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de (interne en externe) maatregelen, met een kwantitatieve en kwalitatieve toelichting waarom die naar verwachting leiden tot een reductie van het tekort.
- Onderdeel C: Het college geeft de gemeenteraad inzicht in welke mate (interne en externe) maatregelen beogen bij te dragen aan het (verder) reduceren van het tekort.
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de planning en control-cyclus ten aanzien van het vangnet.

Bovenstaande informatie staat ook [op de website van de VNG](#)³.

Op welke wijze wordt de gemeenteraad gefaciliteerd?

De toetsingscommissie heeft een checklist gemaakt voor gemeenteraadsleden. Het is een handzaam lijstje vragen en aandachtspunten. Raadsleden kunnen dit lijstje gebruiken bij het beoordelen van de vangnetaanvraag van het college. Deze checklist is opgesteld in samenwerking met raadsleden uit verschillende gemeenten en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. De [checklist](#) staat samen met andere informatie op de website van de VNG, [zie link](#) website VNG pagina raadsleden.

De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om in de aanvraag vangnetuitkering zijn opvattingen te geven over de verklaring van het college (in de verklaring staan de oorzaken van het tekort, de maatregelen om het tekort te reduceren, etc.). In het formulier zal op hoofdlijnen het proces worden beschreven hoe de gemeenteraad betrokken is. Dit is vanaf het moment van signalering van het tekort en het

³ [Vangnetuitkering Participatiewet: informatie voor raadsleden | VNG](#)

daaropvolgend proces van treffen van maatregelen waar de raad bij betrokken is voordat de raad instemt met de verklaring van het college. De voorzitter van de gemeenteraad en de griffier tekenen voor de juistheid hiervan en worden in de gelegenheid gesteld om dit overzicht aan te vullen.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college dient het aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2024 hebben ontvangen. De aanvraag dient met behulp van dit, door de minister vastgestelde aanvraagformulier, voor instemming aan de raad te worden voorgelegd en wordt naar ondertekening aangeboden aan de commissie via de website.

De Toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel. Dit betekent dat wordt beoordeeld of het college en de gemeenteraad een aantal processtappen hebben doorlopen: het tekort is groter dan de drempelwaarde; het college heeft in de verklaring toegelicht dat maatregelen zijn getroffen om het tekort te reduceren en de gemeenteraad heeft ingestemd met de verklaring. De commissie geeft dus geen inhoudelijk oordeel over de aanvraag.

Vervolgens adviseert deze commissie de Minister. Deze adviezen worden in beginsel overgenomen.

Gemeenten die interesse hebben in de maatregelen van andere gemeenten, kunnen terecht op de website van het vangnet. Hier zijn alle aanvragen gepubliceerd en gerubriceerd naar type maatregel, omvang van de gemeente en omvang van het tekort.

Aan het eind van het aanvraagformulier is een uitgebreide toelichting per vraag opgenomen voor de ambtelijke ondersteuning van het college. Voor een verdere toelichting op dit formulier wordt verwezen naar de informatie op de website:

<https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2023>

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat de volgende onderdelen:

- Samenvatting van de verklaring
- De beschrijving van de wijze waarop de gemeenteraad is geïnformeerd door het college
- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Getroffen *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

Samenvatting van de verklaring van het college

De verklaring van het college bestaat uit vier subonderdelen: A) analyse van de oorzaken van het tekort, B) getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren, C) beoogd effect van de genoemde maatregelen & D) ondertekening door het college.

Het college geeft hieronder een samenvatting van onderdeel A, B en C. Dat geeft de gemeenteraad een kernachtig overzicht, op basis waarvan het raadslid kan vaststellen waarmee hij instemt voordat hij ondertekent. Voor het gemeenteraadslid dat zich wil verdiepen in de verklaring van het college, wordt verwezen naar onderdelen A, B, C en D van het aanvraagformulier.

Richtlijn voor de omvang van de samenvatting van de drie onderdelen is in totaal maximaal twee A4.

Het ligt voor de hand dat een gemeenteraadslid de antwoorden op de checklist (zie achteraan dit formulier) terug kan vinden in de samenvatting.

A. Samenvatting onderdeel analyse van de oorzaken van het tekort

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk wat het probleem is.

Renswoude kent ongeveer 30 bijstandsgerechtigden. Eén persoon meer of minder zorgt dan al voor een stijging of daling van de bijstandsuitgaven van 3%. Dit maakt het moeilijk om statistische verklaringen te geven over de oorzaak en omvang van het tekort. De bijstandsdichtheid van Renswoude is laag met 1,8% ten opzichte van het landelijk gemiddelde van 4,8%.

Ook willen we in deze rapportage niet willen afzakken naar het individuele niveau. Daarom wordt in deze rapportage verwezen naar de activiteiten van de gemeente Veenendaal. Immers de Participatiewet namens de gemeente Renswoude wordt door de gemeente Veenendaal uitgevoerd. In de uitvoering door de gemeente Veenendaal wordt geen onderscheid gemaakt tussen of andere werkprocessen gevolgd voor inwoners van Renswoude of Veenendaal.

Het verschil tussen inkomsten (doeluitkering BUIG) en uitgaven (het verstrekken van uitkeringen PW, IOAW en IOAZ) verklaart de omvang van het tekort. Voor gemeenten met minder dan 15.000 inwoners, zoals Renswoude, hanteert het rijk een apart bekostigingsregime. Anders dan het voor de overige gemeenten gehanteerde objectief verdeelmodel, blijft voor Renswoude de volledige historische budgettering van kracht.

Gemeenten ontvangen voor de bekostiging van de bijstandsuitkeringen (en de verstrekking van loonkostensubsidies) jaarlijks een budget op grond van artikel 69 van de Participatiewet, Het landelijk beschikbare budget, het macrobudget, wordt geacht toereikend te zijn voor de geraamde kosten van alle gemeenten samen.

Het macrobudget voor uitvoering van de bijstand in 2023 is met 1% afgenomen ten opzichte van 2022. Het Beeld van de Uitvoering 2023 is op het moment van schrijven nog niet beschikbaar. In het Beeld van de Uitvoering 2022 van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is een overzicht van tekort- en overschotgemeenten opgenomen. Uit dit overzicht blijkt dat gemeenten met minder dan 15.000 inwoners bovengemiddeld veel te maken krijgen met grote financiële tekorten bij de uitvoering van de Participatiewet. Zie: [Overschotten op BUIG beperkt door afname macrobudget in 2022 \(divosa.nl\)](https://divosa.nl)

Ook Renswoude valt hieronder. Het toegekende BUIG-budget voor Renswoude in 2023 is vastgesteld op € 507.032. In 2023 bedroeg de totale netto uitkeringslast € 621.525. Er sprake van een overschrijding ter hoogte van € 114.493. Dit is een procentuele overschrijding van 22,6% van het BUIG-budget. Dit betekent dat de gemeente Renswoude voor naar schatting € 63.790 een beroep doet op de vangnetregeling.

B. Samenvatting onderdeel getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren.

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen afdoende is om de geschetste problemen aan te pakken.

- Intensivering beperken van de instroom;
- Gerichte inzet van re-integratie-instrumenten;
- Uitbreiding van uitstroom-instrumenten en arrangementen;
- Aanscherping handhaving;
- Doelgroepenaanpak gericht op statushouders (inzet van cultuurverbinder, inzet uitstroomconsulent statushouders, training Werken in Nederland);
- Smpel Switchen;
- Module Arbeidsmarkt en Participatie;
- Ontwikkeling Z-route 800 Participatie en Duale trajecten;
- Meting van resultaten.

C. Samenvatting onderdeel beoogd effect van de genoemde maatregelen

Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen tezamen leidt tot tekortreductie, waarbij het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief is beschreven en inzichtelijk is gemaakt.

- Inzet op preventie middels samenwerkingsverbanden om de instroom op de bijstand te beperken. Doelgroepenbeleid en re-integratietrajecten en gespecialiseerde klantmanagers;
- Inzetten op het matchingsysteem om het bijstandsbestand optimaal inzichtelijk te hebben;
- Beschikking over een breed scala aan re-integratie instrumenten en -arrangementen;
- Alle statushouders hebben een plan van aanpak met een eigen klantmanager gericht op statushouders;
- Door het tussentijds monitoren van de resultaten deelname aan de Divosa Benchmark 2023 doen wij aan resultaatsturing;

- Aansluiten bij Community op Practice vanuit Divosa waarbij verschillende uitdagingen binnen nieuwe inburgeringswetgeving worden onderzocht. Aanbevelingen en gecreëerde kansen worden door gemeente Veenendaal overgenomen en ingezet.

Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

In dit onderdeel wordt het proces op hoofdpijnen beschreven hoe de raad betrokken is vanaf het moment van signalering van het tekort op het BUIG-budget en het daaropvolgend proces van bepalen en treffen van maatregelen, tot aan het moment dat de verklaring van het college voor instemming wordt voorgelegd aan de raad. Ten einde dit zo eenvoudig mogelijk te beschrijven wordt gevraagd aan te kruisen op welke momenten de raad hierbij is betrokken. Dit geschiedt d.m.v. het plaatsen van een X voor het betreffende onderdeel. Daarnaast is er ruimte voor aanvullingen.

Op welke momenten werd de raad geïnformeerd over beleid, uitvoering en sturing van de Participatiewet en meer specifiek over het tekort op de BUIG, de maatregelen en de beoogde effecten daarvan?

X	Moment in het proces
X	De kadernota, de begroting. <u>Tekst uit de begroting 2024:</u> Resultaat II: Inwoners met financiële zorgen, problemen en schulden krijgen in een vroeg stadium de juiste ondersteuning Indicatoren: Na de sterke stijging van de afgelopen twee jaar, vlakt de groei van het aantal inwoners met een bijstandsuitkering af. In 2022 waren het 31 huishoudens. <u>Tekst uit de begroting 2023-2025:</u> Trends en ontwikkelingen: Meer mensen in de bijstand De afgelopen jaren zien we dat het aantal uitkeringsgerechtigden stijgt. Dit is landelijk te zien. De stijging komt vooral door instroom van mensen met een niet Nederlandse- of westerse achtergrond en de nieuwe doelgroepen. Het Centraal Planbureau verwacht dat in 2022 de werkloosheid weer wat gaat oplopen, waardoor ook het aantal WW-uitkeringen weer toeneemt. De doorwerking op het aantal bijstandsuitkeringen komt met meer vertraging.
X	Voorjaars- en najaarsbericht en jaarrekening. <u>Tekst uit de Voorjaarsrapportage 2023 + Kadernota 2024, paragraaf 4.2:</u> Ontwikkeling sociaal domein In de jaarstukken 2022 rapporteren we overschrijdingen op de grote zorgdossiers binnen sociaal domein. Vaak zijn het openeinde-regelingen, waardoor de sturing lastig is. Daarnaast zien we al enige jaren, teruglopende baten vanuit de circulaires door bezuinigingen van het rijk. Op basis van deze ontwikkelingen worden er ook hoge kosten verwacht in 2023 en verder. (...)

	e. Participatiewet (Wet BUIG) In 2022 zijn de uitkeringen in het kader van de Wet BUIG (incl. IOAW, IOAZ en Bbz) hoger uitgevallen. De negatieve ontwikkeling zal zich naar verwachting ook in 2023 en verder voortzetten. De gemeenteraad is hier ook via rapportages en de notitie Vangnetregeling 2022 Participatiewet over geïnformeerd.
	Maand-, kwartaal- of halfjaarrapportage. (ook wel genoemd Turap, Marap etc)
X	Beleidsplannen, strategie- of koersdocumenten, plannen van aanpak of evaluaties. <u>Tekst uit het Beleid sociaal domein Renswoude 2023-2026</u> Een klein deel is voor inkomen afhankelijk van een uitkering vanuit de Participatiewet. Dit zijn er in Renswoude met 1,4 procent veel minder dan het landelijk gemiddelde van 4,8 procent. Hoewel het een laag percentage betreft, is het aantal huishoudens met een uitkering de afgelopen jaren wel toegenomen. Dat is zorgelijk, in de eerste plaats omdat mensen zelf graag aan het werk willen, maar ook omdat er grenzen zijn aan wat de gemeente financieel kan dragen. De gemeente houdt de situatie in de gaten en stuurt bij waar mogelijk. We stimuleren dat inwoners in hun eigen omstandigheden stappen zetten naar (meer) participatie.
X	Informatie over bestandsontwikkelingen of over de voortgang van maatregelen. <u>Raadsinformatiebrief 30 mei 2023 “Notitie Vangnetregeling 2022 Participatiewet”:</u> In deze brief heeft het college de raad geïnformeerd over de aanvraag voor de Vangnetregeling 2022, met een analyse van de oorzaken en omvang van de stijging van het bijstandsvolume en de overschrijding van het BUIG-budget in Renswoude, en de maatregelen die genomen worden om overschrijding tegen te gaan.
	Nieuwsbrieven, bijeenkomsten en/of presentaties.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Hieronder toont het college de analyse, waaruit volgt wat de oorzaken van het tekort van de gemeente (A1) zijn. Vervolgens wordt de analyse opgenomen van het effect van getroffen maatregelen in voorgaande jaren (A2). Tot slot wordt kort beschreven welke bronnen zijn gebruikt bij de analyse (A3).

A1. Analyse van de oorzaken van het tekort van de gemeente

Renswoude kent ongeveer 30 bijstandsgerechtigden. Dit lage aantal maakt een statistische vergelijking moeilijk. Er is gekeken naar de instroom in 2023. We zien dat er in Renswoude in 2023 vijf bijstandsdossiers zijn gestart voor statushouders die zich in Renswoude hebben gevestigd. Dit is een rechtstreeks effect dat voorkomt uit de taakstelling van de gemeente om statushouders te huisvesten. Deze statushouders hebben vervolgens recht op een uitkering. Verhoudingsgewijs gaat het voor Renswoude dan om een grote groep. Hier is op voorhand geen rekening mee gehouden bij de toekenning van het BUIG-budget 2023 voor Renswoude.

A2. Analyse van het effect van getroffen maatregelen in voorgaande jaren

Gedurende het jaar toetsen we onze prestaties aan de landelijke trend middels de Divosa Benchmark. Landelijke ontwikkelingen laten zien dat het aantal bijstandsgerechtigden stijgt. Landelijk is het instroomcijfer iets hoger dan het uitstroomcijfer, dit resulteert in een toename in het bijstandsbestand en druk op het BUIG-budget. Hoewel in mindere mate dan landelijk, is dit in Renswoude ook zichtbaar. De toename van de instroom over het kalenderjaar 2023 is 1,3% voor Renswoude en landelijk 2,3%.

Statushouders zijn de eerste periode van bijstand bezig met inburgeren en het leren van de Nederlandse taal. Wij proberen het inburgeren zoveel mogelijk te combineren met werken en hebben hiervoor een breed scala aan re-integratie instrumenten. Doordat statushouders vaak onvoldoende uren beschikbaar zijn voor werk, vanwege het volgen van de inburgeringslessen, ontvangen zij in eerste instantie onvoldoende inkomsten om uit te stromen. Zij zijn daardoor gedurende de eerste periode bijstandsafhankelijk. Daarna stromen zij naar verwachting alsnog uit naar werk.

A3. Gehanteerde bronnen die bij de analyse (A1) zijn gebruikt.

Voor de analyse in A1 zijn de bronnen Competensys (klantvolgsysteem) en Divosa Benchmark geraadpleegd.

B. Getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke interne (B1) en externe maatregelen (B2) zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan de verdere tekortreductie. Bij B2 wordt aan de hand van drie vragen beschreven hoe de consultatie van de externe partij of externe bron heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen.

Bij zowel B1 als B2 wordt onderscheid gemaakt of de maatregel al dan niet wordt voortgezet of nieuw is.

B1. Beschrijving getroffen interne maatregelen

Beperken instroom

- Wij hebben een accountmanager die gespecialiseerd is in de arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren vanuit praktijkonderwijs (pro) en voortgezet speciaal onderwijs (vso), die in 2023 al gedurende het laatste schooljaar betrokken is geweest bij de uitstroomgesprekken om zodoende de jongeren toe te leiden naar de best passende plek, met name werk of dagbesteding.
- Inwoners die in de laatste zes maanden van WW-uitkering verkeren, worden gesproken door de accountmanagers van het Werkgeversservicepunt om vóór het instromen in de bijstand een geschikte baan te vinden. Daarnaast organiseren de accountmanagers regelmatig banenmarkten om toekomstige werknemers (inwoners met een uitkering vanuit het UWV of gemeente) kennis te laten maken met werkgevers uit de regio.
- Een medewerker van gemeente Veenendaal die statushouders die (bijna) werkfit zijn begeleidt naar (betaald) werk. De uitstroomconsulent bemiddelt de statushouder actief naar een passende baan. Hierin begeleidt ze de statushouder en benadert ze actief werkgevers.
- Er is een cultuurverbinder aangetrokken die aan kan sluiten bij gesprekken tussen inburgeraar/statushouder en consulent inburgering. Door beter aan te sluiten bij de culturele achtergrond kan de informatie beter worden overgebracht. Waardoor het mogelijk wordt belemmeringen weg te nemen en sneller stappen te zetten. Daarnaast kan deze cultuurverbinder ingezet worden op de werkvloer en is deze persoon ook schakel tussen werkgever en -nemer.

Ken uw klant

- De kwaliteiten van de bijstandsgerechtigden waren onvoldoende gestructureerd geregistreerd. Daarom is in 2015 besloten om een nieuw matchingssysteem aan te schaffen. Dit is Competensys geworden. Hierdoor zijn we in staat om de verschillende kenmerken van ons klantenbestand beter in kaart te brengen, hen te matchen op vacatures en/of gerichte vervolgttrajecten in te zetten. In 2023 werd iedereen gesproken en is het gehele bestand bijgewerkt in systeem Competensys.

Bevorderen uitstroom

- Om uitstroom naar werk te bevorderen wordt meer ingespeeld op de wensen van de werkgever. Veenendaal heeft twee accountmanagers (die deels werken vanuit het werkgeversservicepunt Foodvalley) om de match tussen kandidaat en bedrijf te maken.
- Binnen de eigen organisatie is de functie van jobmatcher gecreëerd. Hij kijkt binnen het bestand van Veenendaal, Rhenen en Renswoude of er geschikte kandidaten zijn om te voldoen aan een gerichte vraag van de werkgever.
- De gemeente beschikt over een breed scala van re-integratie-instrumenten die kunnen worden ingezet, zoals een leerwerktraject bij een (lokale) ondernemer of maatschappelijke organisatie, loonkostensubsidie, proefplaatsing, aanpassing werkplek, training werknemersvaardigheden of een gerichte opleiding.

Doelgroepaanpak

- Nieuwe doelgroep

In het sociaal akkoord hebben het kabinet en werkgevers afgesproken dat ze extra banen gaan creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. Er moeten 125.000 garantiebanen komen bij reguliere werkgevers. Dit zijn 100.000 banen bij het bedrijfsleven en 25.000 banen bij de overheid. In 2026 moeten alle banen gerealiseerd zijn. De uitvoeringsorganisatie van Veenendaal kent twee consultants bijzondere doelgroep. In samenwerking met scholen en UWV wordt deze doelgroep naar werk geholpen.

- Statushouders

We zien dat het aantal statushouders binnen de bijstand stijgt. Deze doelgroep verdient specifieke aandacht. In 2022 is de Wet inburgering 2021 ingevoerd. Daarnaast is de taakstelling huisvesting statushouders versneld en verhoogd waardoor de instroom van statushouders in korte tijd fors toenam. De Wet inburgering 2021 is voor 1 januari 2023 geïmplementeerd. Voor statushouders hebben wij een intensieve begeleiding richting werk, met als doel het voorkomen van een langere tijd van bijstandsafhankelijkheid en uitstroom te realiseren naar een betaalde baan.

Handhaving

- Controle verzuim

Wij voeren een controle uit op verzuim en hebben een toezichthouder rechtmatigheid Sociaal Domein aangesteld om toe te zien op de cijfers en ontwikkelingen. In 2023 heeft er een controle plaatsgevonden waarbij we alle aspecten bekijken: zowel rechtmatigheid, maar ook het niet-gebruik van voorzieningen in het Sociaal Domein. Verder zullen bijstandsgerechtigden ook zelf verklaring in het kader van rechtmatigheid moeten ondertekenen. Dit leidt tot minder instroom en eventueel uitstroom uit de bijstand.

- Taaleis

In 2016 is de Wet taaleis in werking getreden. Bijstandsgerechtigden worden getoetst op de taalvaardigheid. Bij enkelen wordt een taaltoets afgenomen. Indien op basis van een taaltoets naar oordeel van het college/ afdeling beleid economie, werk en inkomen sprake is van een redelijk

vermoeden van niet of niet voldoende mate beheersen van de Nederlandse taal, stelt het college een individueel taalplan op ter verbetering van het taalniveau van belanghebbende. Een half jaar na kennisgeving wordt het taalniveau van belanghebbende opnieuw getoetst. Daarbij sluit het college aan bij de prioritering zoals vastgelegd in het taalplan. Indien betrokkene niet voldoende zijn best doet, kan de uitkering worden verlaagd.

- **Module arbeidsmarkt en participatie (MAP)**

MAP is een belangrijk onderdeel van de Wet Inburgering 2021. Binnen Veenendaal zien we het als een vliegwiel naar participatie/werk voor onze uitkeringsgerechtigde inburgeraars. In de theorie worden verschillende aspecten van werken in Nederland onder de loep genomen. Naast de theorie moeten praktijkuren worden gemaakt. Waar passend en mogelijk wordt er gekeken naar betaald werk. Anders wordt er maatwerk geleverd om de juiste stappen te kunnen zetten op de participatieladder.

Meting

- **Benchmark Werk en Inkomen**

Sinds 2016 neemt Veenendaal deel aan de benchmark werk en inkomen. Dit stelt Veenendaal in staat om de actuele prestaties van Renswoude en de inrichting van de organisatie, werkprocessen en beleid te vergelijken met andere gemeenten. De benchmark wordt uitgevoerd door Divosa, Stimulansz en BMC. Aan de benchmark 2023 namen meer dan 220 gemeenten deel.

Voor 2023 getroffen maatregelen, die zijn voortgezet:

Instroombeperkende maatregelen

- Accountmanager gespecialiseerd in de arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren vanuit pro/vso.
- Inwoners die in de laatste zes maanden van WW-uitkering verkeren, worden gesproken door de accountmanagers van het Werkgeversservicepunt om voor het instromen in de bijstand een geschikte baan te vinden. Daarnaast organiseren deze accountmanagers regelmatig banenmarkten om toekomstige werknemers (inwoners met een uitkering vanuit het UWV of gemeente) kennis te laten maken met werkgevers uit de regio.
- We hebben een medewerker gedetacheerd naar het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT). Inwoners kunnen bij een RMT terecht als zij werk of inkomen zijn kwijtgeraakt of dreigen kwijt te raken. Het RMT helpt inwoners om ander werk te vinden. Dit doen ze met advisering, scholing en matching.
- Het LeerwerkLoket FoodValley heeft als doel de aansluiting tussen het onderwijs, de opleidingsmarkt en de arbeidsmarkt te versterken. Het Leerwerkloket biedt kosteloos advies over scholing, leerbanen en financieringsmogelijkheden van een opleiding en is toegankelijk voor alle inwoners van de gemeente Renswoude.
- Uitstroomconsulent gericht op statushouders.
- Cultuurverbinder gericht op statushouders.

Inzichtelijk maken klantbestand

- Competensys

Maatregelen voor bevorderen uitstroom

- Doelgroepaanpak
 - Nieuwe doelgroep
 - Statushouders
 - Module arbeidsmarkt en participatie

Handhaving

- Controle verzuim
- Taaleis

Meting

- Divosa Benchmark

Maatregelen die na evaluatie niet meer worden voortgezet:

Bovenstaande maatregelen zijn na de evaluatie voortgezet in 2023. Alle maatregelen zijn effectief bevonden voor de ontwikkeling van het bijstandsbestand.

Maatregelen die nieuw zijn getroffen:

Begeleiding van voortijdig schoolverlaters (instroombeperkende maatregelen)

Wanneer een jongere (18+) school verlaat zonder startkwalificatie (minimaal havo of mbo2), dan meldt DUO dit bij de woongemeente van de jongere. De Doorstroompunt-consulent zoekt contact met de jongere en bepaalt samen met de jongere de meest passende vervolgstap. Het doel hiervan is om iedereen in beeld en iedere jongere minimaal een startkwalificatie zodat ze een sterke start maken op de arbeidsmarkt. Daarnaast hebben wij een breed scala aan partners om jongeren te begeleiden naar werk en/of studie, die contact hebben met onderwijs, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Een voorbeeld hiervan is de Stichting Aan de Slag.

B2. Beschrijving getroffen externe maatregelen

Elke getroffen maatregel wordt beschreven met de naam van de maatregel, een omschrijving van de maatregel en gevolgd door de antwoorden op elk van de volgende drie vragen t.a.v. die maatregel:

- a) Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest?
- b) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?
Schriftelijke informatie vanuit externe bron is verkregen via Divosa Benchmark Werk en Inkomen en Dashboard Statushouders.
- c) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

Maatregelen die in voorgaande jaren zijn getroffen en zijn voortgezet:

Ontwikkeling Z-route 800 participatie en Duale trajecten

Vanuit Veenendaal zijn we aangesloten bij de Community of Practice vanuit Divosa. Binnen deze community worden verschillende uitdagingen binnen de nieuwe wetgeving onderzocht. Denk hierbij aan; de inzet van duale trajecten, ontwikkeling participatie-uren binnen de z-route, betrekken van werkgevers. Aanbevelingen en gecreëerde kansen worden door gemeente Veenendaal overgenomen en ingezet.

Beperken instroom

Het beperken van de instroom is gezien de doelgroep statushouders niet mogelijk. Wanneer statushouders vanuit het AZC in een woning komen te wonen in gemeente Renswoude, zijn zij nog aan het inburgeren. Daarnaast moeten zij huur betalen voor de woning, hierdoor zijn statushouders afhankelijk van een bijstandsuitkering. Wij proberen zoveel mogelijk te sturen op de combinatie werken en leren, zodat zij zo snel mogelijk financieel zelfredzaam zijn.

Bevorderen uitstroom

- Inzet kindermidair

Wij merken dat het voor alleenstaande ouders lastig is om de zorg voor kinderen te combineren met re-integreren en inburgeren. Hiervoor hebben wij een contract met Kindermediar. Dit is een onafhankelijke bemiddelingsorganisatie die zich bezighoudt met vraag en aanbod op het gebied van kinderopvang. Zij kunnen helpen met de volgende zaken; zoeken van een passende kinderopvang, aanvragen van een tegemoetkoming bij gemeente, afsluiting van contracten met een kinderopvangaanbieder, aanvragen en

wijzigen van kinderopvangtoeslag voor inwoners en organiseren van communicatie tussen gemeente en kinderopvangorganisatie.

- IW4 training: Werken in Nederland

IW4 is het sociaal ontwikkelingsbedrijf in de regio Zuid-Oost Utrecht. Zij hebben een training ontwikkeld waarbij zij uitleggen waarom meedoen in Nederland belangrijk is, wat er verwacht wordt op de Nederlandse arbeidsmarkt en wat de verwachtingen vanuit de Participatiewet zijn. Dit is een traject van vijf weken met elke week een training van één dagdeel.

- RMT

We hebben een medewerker gedetacheerd naar het Regionaal Mobiliteitsteam. Inwoners kunnen bij een Regionaal Mobiliteitsteam (RMT) terecht als zij werk of inkomen zijn kwijtgeraakt of dreigen kwijt te raken. Het RMT helpt inwoners om ander werk te vinden. Dit doen ze met advisering, scholing en matching.

- LeerwerkLoket

Het LeerwerkLoket FoodValley heeft als doel om de aansluiting tussen het onderwijs, de opleidingsmarkt en arbeidsmarkt te versterken. Het LeerwerkLoket biedt kosteloos advies over scholing, leerbanen en financieringsmogelijkheden van een opleiding en is toegankelijk voor alle inwoners uit gemeente Renswoude.

- Leerwerkplekken

Wij hebben een breed scala aan leerwerkplekken bij lokale ondernemers; detailhandel, zorg en productie. Op deze manier kunnen statushouders naast hun inburgeringstraject beginnen met werken en behoudt de klantmanager het contact tussen werkgever en werknemer.

a) Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest?

Wij hebben informatie gehaald uit gesprekken met en onderzoeken van de Arbeidsmarktregio FoodValley, Werkgeversservicepunt, Regionaal mobiliteitsteam en LeerwerkLoket.

b) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?

Schriftelijke informatie vanuit externe bronnen is verkregen via Monitor arbeidsmarkt van UWV en arbeidsmarktregio FoodValley, Divosa Benchmark Werk en Inkomen en Dashboard Statushouders.

De taalbarrière en cultuurverschillen zijn belangrijke factoren voor het slagen van een re-integratietraject. Daardoor is het van belang om klantmanagers en jobcoaches in te zetten die goed kunnen aansluiten bij de doelgroep.

c) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

We hebben klantmanagers (intern) en jobcoaches (extern) gericht op statushouders die de taal van herkomst machtig zijn.

Maatregelen die na evaluatie niet meer worden voortgezet:

We hebben geen maatregelen hoeven te beëindigen, omdat deze effectief zijn gebleken.

Maatregelen die nieuw zijn getroffen:

- Simpel Switchen: doorstroom van dagbesteding naar werk

Zorgorganisaties, gemeente Renswoude en sociaal ontwikkelbedrijf IW4 zijn een samenwerking gestart met het project DOOR. Tijdens een periode van acht tot tien weken kijken we waar iemand, die op zoek is naar een dagbestedingsplek of al een dagbestedingsplek heeft, het beste op z'n plek is. Is dat binnen de dagbesteding of heeft iemand de mogelijkheid om DOOR te groeien naar werk? Via project DOOR brengen we mogelijkheden in kaart en kijken we, samen met de kandidaat, wat het beste bij iemand past. Zo zorgen we ervoor dat talent optimaal worden benut en iedereen naar vermogen meedoet in de maatschappij.

- Kindermediair

De inzet van Kindermediair is gestart in 2023. De ervaringen zijn tot dusver positief.

- Training IW4: Werken in Nederland

De training IW4 is in 2023 voor het eerst opgesteld in de vorm van een pilot. Het is nog niet duidelijk of en in welke vorm we hier een vervolg aan gaan geven.

- Community of Practice

De community of Practice is in 2023 gestart en zal medio 2024 worden afgesloten. Binnen de Community zijn verschillende werkgroepen bezig die allemaal een klein eindproduct zullen opleveren. Zo zullen er aanbevelingen gedaan worden voor Duale trajecten, wordt er een werkwijze ontwikkeld op het vormgeven en registreren van de praktijken z-route etc. Al deze producten dragen bij om de inburgering te verbeteren met een nadruk op de participatie van inburgeraars.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de *verdere* tekortreductie (C1). Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect. Ook wordt aangegeven hoe het effect van de maatregelen zal worden gemonitord (C3).

Het effect van de maatregel wordt zoveel mogelijk gekwantificeerd (C1). In bepaalde gevallen is het kwantificeren van het effect van maatregelen slecht of niet mogelijk. In die gevallen wordt kort toegelicht waarom alleen een kwalificering van het effect van de maatregel mogelijk is (C2).

C1. Beoogd effect van de getroffen maatregelen op de verdere tekortreductie.

Gemeente Renswoude heeft een klein bijstandsbestand, waardoor cijfermatige effecten over de gehele doelgroep lastiger meetbaar zijn. Dit zijn vaak individuele resultaten. Onderstaande effecten zijn voornamelijk kwalitatieve effecten van de inzet van huidige maatregelen.

- Beperken van de instroom;
Door het inzetten op preventie middels samenwerkingsverbanden met onderwijsinstellingen, UWV, maatschappelijke organisaties proberen wij de instroom op de bijstand te beperken. Voor doelgroepen met een groter risico tot instroom in de bijstand hebben wij speciale trajecten en klantmanagers om deze inwoners te begeleiden naar (indien mogelijk) een betaalde baan of studie.
- Gerichte inzet van re-integratie-instrumenten;
*In de Divosa Jaarkaart 2023 gemeente Renswoude is een uitstroompercentage ter hoogte van 1,3% normaal te noemen ten opzichte van het landelijke cijfer van 2,1%. De uitstroom in gemeente Renswoude is lager dan landelijk gemiddeld, maar door het kleine bijstandsbestand is het uitstroomcijfer sneller afwijkend van gemiddeld.
Door de inzet van het matchingstelsel Compentensys hebben wij het klantenbestand beter inzichtelijk. Dit geeft meer handvaten voor de accountmanagers, jobmatcher en klantmanagers om de bijstandsgerechtigde aan de juiste vacature en/of re-integratietraject te matchen.*
- Uitstroomconsulent en -instrumenten en arrangementen (waaronder leerwerkplekken en simpel switchen);
Wij beschikken over een breed scala aan re-integratie instrumenten en -arrangementen. Op deze manier kunnen wij ondersteuning bieden aan alle inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Aanscherping handhaving;
Wij voeren een constante controle uit op verzuim. Bijstandsgerechtigden ondertekenen zelf een verklaring in het kader van rechtmatigheid bij de aanvraag van de uitkering.

- Doelgroepenaanpak;
Door de verhoogde instroom van statushouders is een specialistische klantmanager aangetrokken om hen te begeleiden in het inburgerings- en re-integratietraject. Daarnaast geeft aansluiting bij Community of Practice bij Divosa ons inzicht in de aanbevelingen en best practices.
- Inzet Kindermediair;
In het contract met Kindermediair staan de resultaatafspraken beschreven. Daarnaast zijn er tussentijdse evaluatiemomenten om de ontwikkeling te monitoren.
- IW4 training: Werken in Nederland;
IW4 geeft een terugkoppeling aan de klantmanagers over het verloop van de ontwikkeling van de deelnemers. We ontvangen een kort verslag van elke bijeenkomst en werden bijzonderheden over de deelnemers waar nodig met ons gedeeld.
- Module arbeidsmarkt en participatie (MAP);
De aanbieder MAP is in 2022 gestart en verzorgt waar mogelijk rond het eerste jaar van de inburgeringstermijn de training MAP. Na de training ontvangen we een overzicht van aanwezigheid en deelnamen. Van elke deelnemer ontvangen wij een individuele rapportage. Hierin wordt benoemd hoe de persoon meedeed tijdens de training. Daarnaast wordt een kort advies uitgebracht voor de invulling van de praktijk uren op de MAP. Dit helpt de consulent in de begeleiding richting praktijkkuren.
- Meting van resultaten;
Door het tussentijds monitoren van de resultaten middels maandrapportages, klanttevredenheidsonderzoeken en deelname aan de Divosa Benchmark 2022 doen wij aan resultaatsturing.
- Simpel Switchen;
Door mensen te bewegen van dagbesteding naar werk stijgen zij op de participatieladder en kunnen zij meer deelnemen aan de maatschappij. Volledige uitstroom is voor deze doelgroep niet realistisch, maar parttime inkomsten verlagen de bijstandsuitkering.
- Begeleiding van voortijdig schoolverlaters (instroombeperkende maatregelen);
Door voortijdig schoolverlaters te begeleiden naar studie en/of werk voorkom je dat zij (op langere termijn) een bijstandsuitkering gaan aanvragen.

C2. Toelichting indien deze effecten niet kunnen worden gekwantificeerd.

Alle benoemde effecten bij C1 worden gekwantificeerd middels ons eigen systeem Competensys (klantvolgsysteem) en Divosa Benchmark.

C3. De wijze waarop het effect van de maatregelen wordt gemonitord.

- Beperken van de instroom;
Door het tussentijds monitoren van de resultaten middels maandrapportages en deelname aan de Divosa Benchmark 2023 doen wij aan resultaatsturing.
- Gerichte inzet van re-integratie-instrumenten;
Door de inzet van het matchingssysteem Compentensys hebben wij het klantenbestand beter inzichtelijk. Dit geeft meer handvaten voor de accountmanagers, jobmatcher en klantmanagers om de bijstandsgerechtigde aan de juiste vacature en/of re-integratietraject te matchen.
- Uitstroom-instrumenten en arrangementen;
Door de inzet van het matchingssysteem Compentensys hebben wij het klantenbestand beter inzichtelijk. Dit geeft meer handvaten voor de accountmanagers, jobmatcher en klantmanagers om de bijstandsgerechtigde aan het juiste uitstroominstrument of -arrangement te matchen.
- Aanscherping handhaving;
Wij voeren een constante controle uit op verzuim. Door het tussentijds monitoren van de resultaten middels maandrapportages en deelname aan de Divosa Benchmark 2023 doen wij aan resultaatsturing.
- Doelgroepen aanpak;
Door de inzet van het matchingssysteem Compentensys hebben wij het klantenbestand beter inzichtelijk. Door het tussentijds monitoren van de resultaten middels maandrapportages, klanttevredenheidsonderzoeken en deelname aan de Divosa Benchmark 2023 doen wij aan resultaatsturing.
- Simpel Switchen;
Wij hebben resultaatafspraken en KPI's geformuleerd voor ons sociaal ontwikkelbedrijf en de zorginstellingen om de personen te begeleiden in het traject van dagbesteding naar werk. Wij hebben monitoringsgesprekken om de voortgang te bewaken en te sturen op resultaten.
- Begeleiding van voortijdig schoolverlaters (instroombeperkende maatregelen);
Wij hebben resultaatafspraken en KPI's geformuleerd voor de organisaties om de jongere te begeleiden in het traject naar werk en/of studie. Zij onderhouden zelf het contact met de bedrijven en geven ons een terugkoppeling over de bevindingen. Wij hebben monitoringsgesprekken om de voortgang te bewaken en te sturen op resultaten.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). Omdat de financiering van de bijstand via de gemeenten verloopt, ligt het ook in de lijn dat de colleges en raden van gemeenten de aanvraag opstellen/indienen. De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris. De ondertekening is volledig indien de naam van de gemeente en de naam van de ondertekenaar zijn ingevuld, de datum is ingevuld en de handtekening is gezet.

De verklaring is slechts geldig indien dit door middel van het door de minister van SZW ter beschikking gestelde aanvraagformulier wordt aangeboden aan de raad.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Renswoude verklaart dat het voor 15 augustus 2024 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 8 mei 2024

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: E.J. Jansonius

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: P. Doornenbal-van der Vlist

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. De instemming is pas geldig indien de verklaring aan de raad is aangeboden in de vorm van het door de minister vastgestelde aanvraagformulier.

De gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college. Daarmee bevestigt de gemeenteraad dat het college:

1. voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken zijn van het tekort;
2. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat het pakket van maatregelen effectief is om de geschetste problemen aan te pakken, binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft;
3. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen, voor zo ver door de gemeente beïnvloedbaar is, leidt tot een beoogde tekortreductie. Daarbij wordt het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief inzichtelijk gemaakt.

Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

Voorafgaand aan, het hiervoor opgenomen onderdeel A. Analyse, is door het college het proces op hoofdlijnen beschreven hoe de raad betrokken is: vanaf het moment van signalering van het tekort op het BUIG-budget en het daarop volgend proces van bepalen en treffen van maatregelen, tot aan het moment dat de verklaring van het college voor instemming wordt voorgelegd aan de raad.

Hieronder is er ruimte voor de gemeenteraad voor aanvullingen op het genoemde overzicht.

Formeel is een besluit genomen.

Het raadsbesluit dd. 7 mei 2024 luidt:

1. Geen wensen en bedenkingen te hebben over de in de notitie "Vangnetregeling Participatiewet 2023" genoemde maatregelen om tot een tekortreductie te komen.
2. In te stemmen met bijgaande brief voor het college.

Samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad

In de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad staat op hoofdlijnen op welke onderwerpen de raad heeft gereageerd op de verklaring van het college. De onderdelen van de verklaring zijn vaak al eerder in de raad besproken. Het gaat dus om het gehele proces vanaf de signalering van het tekort. Verder betreft het hier alleen onderwerpen die in de raadsbesluiten zijn opgenomen, die afwijkend zijn van het raadsvoorstel.

Om de beschrijving zo eenvoudig mogelijk te houden wordt gebruik gemaakt van een checklist die kan worden aangevuld. Het verzoek is om aan te kruisen welke onderwerpen in de raadsbesluiten zijn opgenomen. Dit geschiedt d.m.v. het plaatsen van een X voor de betreffende onderdelen. Daarnaast is er ruimte voor aanvullingen.

X	Typering van de reacties die in de raadsbesluiten zijn opgenomen gedurende het gehele proces
	Expliciet goedkeurend, waardering over analyse en maatregelen uitgesproken
X	Impliciet goedkeurend, is behandeld als hamerstuk
	Afkeurend en gevraagd het plan te herzien
	Verzoek om onderdelen van de globale analyse te herzien of aan te vullen
	Verzoek om bepaalde maatregelen te schrappen of aanvullend maatregelen te treffen.
	Verzoek om het tempo van invoering en/of uitvoering van maatregelen te versnellen.
	Verzoek om extra informatie over maatregelen
	Verzoek om meer informatie t.a.v. de beoogde effecten van maatregelen
	Verzoek om gerealiseerde effecten te monitoren en terug te koppelen
	Motie om een andere beleidsmaatregel te treffen

Ondertekening

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient voor het moment van indiening van het verzoek zijn instemming te hebben gegeven. De aanvraag dient uiterlijk 15 augustus 2024 door de Toetsingscommissie te zijn ontvangen.

De gemeenteraad van de gemeente Renswoude stemt in met de onder 1 afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Ondertekening in dit formulier is een vormvereiste. Het is niet toegestaan om ter vervanging van onderstaande handtekeningen het gemeenteraadbesluit in te voegen of mee te sturen. De ondertekening is volledig indien de naam van de gemeente en de naam van de ondertekenaars zijn ingevuld, de datum is ingevuld en de handtekeningen zijn gezet. Met de ondertekening gaat de gemeenteraad akkoord met de beschrijving van de wijze waarop hij is geïnformeerd door het college en met de weergave van de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad.

Datum: 7 mei 2024

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: P. Doornenbal-van der Vlist

De griffier,

Naam van de ondertekenaar: M.H.T. Jansen

Toelichting op het aanvraagformulier bij het uitgebreide verzoek voor de ambtelijke ondersteuning van het college

Voor de juistheid en de beoordeling van de aanvraag is het niet toegestaan dat u het format van de pagina's met de vragen en ondertekening aanpast.

U vindt in deze toelichting

- Hoe verloopt de aanvraagprocedure?
- Waarom zijn er twee versies van dit formulier?
- Hoe is het aanvraagformulier opgebouwd?
- Waarom is er een samenvatting in het aanvraagformulier opgenomen?
- Waarom is er een procesvraag in het aanvraagformulier opgenomen over de wisselwerking tussen het college en de gemeenteraad?
- Hoe uitgebreid moet het aanvraagformulier worden ingevuld en is hier een extern bureau bij nodig?
- Toelichting per vraag
- Wet- en regelgeving, relatie met Sisa verantwoording
- Ondersteuning vanuit Divosa
- Toelichting op begrip 'externe maatregel' en voorbeeld van goede beantwoording

Op de website www.toetsingscommissievp.nl kunt u meer informatie vinden over de vangnetuitkering.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2023 dient uiterlijk op 15 augustus 2024 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken, die na 15 augustus 2024 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Waarom zijn er twee versies van dit formulier?

Van dit formulier bestaan twee versies: 'basisverzoek' en 'uitgebreid verzoek'. Tussen een 'basisverzoek' en een 'uitgebreid verzoek' zijn inhoudelijke verschillen. De versie die u moet gebruiken is afhankelijk van het volgende:

- indien uw gemeente zowel over 2021 als over 2022 geen vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'basisverzoek'.
- indien uw gemeente over 2021 en/of over 2022 wel een vangnetuitkering is verleend, gebruikt u de versie 'uitgebreid verzoek'.

De tool op de website ondersteunt u bij het aanvraagproces: "Tool toegang, berekening en keuze formulier vangnetuitkering Participatiewet"

Hoe is het aanvraagformulier opgebouwd?

De vangnetaanvraag bestaat uit twee gedeeltes:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

In gedeelte 1 licht het college toe wat de analyse is van oorzaken van het tekort (onderdeel A), wat de maatregelen zijn gericht op tekortreductie (onderdeel B) en wat het beoogd effect is van de maatregelen op de tekortreductie (onderdeel C). Onderdeel D betreft de verklaring van het college en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag kunt u het antwoord invoegen.

Om te verduidelijken wat de commissie van u verwacht, staan er verschillende tussenkopjes. U kunt eventueel tabellen of grafieken invoegen. U kunt aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag. Hieronder wordt per vraag aangegeven wat verwacht wordt van de beantwoording.

Daarna dient in gedeelte 2 de gemeenteraad te tekenen voor zijn instemming met de verklaring van het college. Dit mag niet worden vervangen door het in- of toevoegen van een gemeenteraadbesluit.

Waarom is er een samenvatting in het aanvraagformulier opgenomen?

Uit het onderzoek naar de rol van de gemeenteraad is duidelijk geworden dat raadsleden behoefte hebben aan beknopte informatie op hoofdlijnen, zodat de rol van de gemeenteraad om in te stemmen met de verklaring van het college beter uitvoerbaar wordt.

Waarom is er een procesvraag in het aanvraagformulier opgenomen over de wisselwerking tussen het college en de gemeenteraad?

In het aanvraagformulier is de volgende vraag opgenomen: 'op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?' Onder deze vraag is een korte checklist opgenomen met een zestal punten die kunnen worden aangevuld.

Vanaf de invoering van de vangnetuitkering in 2015 heeft de gemeenteraad een inhoudelijk-beoordelende ten aanzien van de vangnetuitkering; deze rol lag voorheen bij de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Uit een onderzoek door de Toetsingscommissie bleek dat gemeenteraden slechts beperkt de vangnetaanvragen inhoudelijk beoordeelden. De beantwoording van de procesvraag geeft inzicht in de mate waarin de raad is betrokken bij de processtappen van signalering tot reductie van het tekort.

Hoe uitgebreid moet het aanvraagformulier worden ingevuld en is hier een extern bureau bij nodig?
Het uitgangspunt van de aanvraag van de vangnetuitkering is dat elke gemeente – ongeacht het aantal inwoners – zelfstandig de aanvraag moet kunnen voorbereiden en indienen. Dat houdt in dat alleen het opstellen van de aanvraag geen reden is om een extern bureau te betrekken. Daarbij wordt benadrukt dat het aan het lokale bestuur is hoe uitgebreid de vragen in het aanvraagformulier worden beantwoord, mits deze vragen duidelijk worden beantwoord. De beantwoording van de vragen in het aanvraagformulier is verplicht. Dat geldt niet voor de suggesties in de onderstaande toelichting. Op de pagina 'beoordeling en advisering' over de VU 2023 wordt een en ander verder toegelicht.

Toelichting per vraag

Het college van de tekortgemeente verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Alle vragen moeten worden beantwoord. Hieronder staat een toelichting bij vraag A, B en C. Hieronder staan suggesties bij vraag A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld.

Onderdeel A

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt een analyse van de oorzaken van het tekort beschreven (**onderdeel A1**). Hieronder wordt verstaan: 'een analyse van de ontwikkeling van de uitgaven en de oorzaken daarvan.' Deze analyse dient specifiek in te gaan op de situatie in de eigen gemeente en/of de eigen arbeidsmarktregio. De analyse dient cijfermatig te worden onderbouwd, zodat duidelijk is op basis van welke cijfers de conclusies over de oorzaken worden getrokken, anders wordt niet voldaan aan het vereiste.

Hierdoor krijgt de gemeenteraad voldoende inzicht in de analyse waarop de verklaring van het college is gebaseerd. Daarnaast geeft de analyse andere gemeenten inzicht in de oorzaken van het tekort en de inspanningen van de gemeente om dit tekort te beperken. Navolgbaarheid is van belang met het oog op de onderlinge solidariteit tussen gemeenten en dit kan andere gemeenten ook helpen om lering uit te trekken.

Geef bij **onderdeel A2** een analyse van het effect van maatregelen die zijn getroffen in voorgaande jaren. Bij voorgaande jaren gaat het vooral om de afgelopen drie jaar en vooral het afgelopen jaar. Het belangrijkste punt is dat als uit de analyse blijkt dat bepaalde maatregelen een beperkt of geen effect hebben dat dit voor het college een reden kan zijn om de maatregel te heroverwegen en niet langer mee te nemen bij het pakket te treffen maatregelen voor het lopende jaar en volgende jaren.

Geef bij **onderdeel A3** een korte algemene beschrijving van de gehanteerde bronnen die bij de analyse (A1) zijn gebruikt. Onder bronnen kan worden verstaan: gemeentelijke gegevens en analyses; gemeentelijke beleidsdocumenten waarin analyses zijn opgenomen; benchmarks van de gemeente in relatie tot andere gemeenten; de informatie en analyse uit de SEO-tool gebaseerd op de informatie uit het verdeelmodel; UWV-rapportages; onderzoeksrapporten et cetera. Het is nadrukkelijk de bedoeling om deze beschrijving op hoofdlijnen te houden. Het is dus niet wenselijk of noodzakelijk om per oorzaak of maatregel de gehanteerde bronnen aan te geven.

Suggesties bij de beantwoording van A

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat opnieuw een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij ook gebruik maken van de rekentool Participatiewet 2023⁴ en/of de Benchmark van Divosa⁵.
- U kunt nagaan wat de eventuele gevolgen van de Coronacrisis zijn en wat dit betekent voor de verschillende oorzaken van het tekort, zoals deze worden beschreven in de analyse.

Onderdeel B

Inleiding

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan de verdere reductie van het tekort.

Bij onderdeel A2 is een analyse gegeven van de bijdrage van de maatregelen in voorgaande jaren aan de reductie van het tekort.

Bij B worden de uitkomsten van deze analyse expliciet meegenomen en vertaald naar de maatregelen. Dat houdt in dat als blijkt dat het effect van sommige maatregelen (sterk) achterblijft bij de verwachtingen, dat de betreffende maatregelen dan niet terugkomen in de maatregelen voor dit jaar.

⁴ <https://atlasresearch.shinyapps.io/rekentool-bijstandsverdeelmodel/>

⁵ www.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark

Andersom als er sprake is van een grote bijdrage van bepaalde maatregelen, ligt het voor de hand deze maatregelen, waar nodig en mogelijk, te intensiveren. Het is de bedoeling om dit onderdeel op hoofdlijnen te beschrijven en alleen waar nodig en mogelijk van gedetailleerde informatie te voorzien.

Onderdeel B bestaat uit:

- B1. Beschrijf de getroffen interne maatregelen onder B1.
Onder interne maatregelen worden alle getroffen maatregelen verstaan die niet tot stand zijn gekomen door externe consultatie, maar door de gemeente zelf.
- B2. Beschrijf de getroffen externe maatregelen, waarbij ook wordt beschreven hoe de consultatie van de externe partij of externe 'schriftelijke' informatie heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen.

En per onderdeel (interne c.q. externe maatregelen) zijn er drie sub kopjes gemaakt waaronder de maatregelen kunnen worden toegevoegd:

- Voor 2023 getroffen maatregelen, die dit jaar zijn voortgezet;
- Maatregelen die na evaluatie niet meer worden voortgezet dit jaar;
- Maatregelen die nieuw zijn getroffen dit jaar.

Daarmee wordt expliciet de reguliere P&C-cyclus doorlopen: er wordt nagegaan wat het daadwerkelijk effect is van de getroffen maatregel afgelopen jaar, vervolgens wordt afgewogen of met die maatregel wordt doorgedaan of niet. Vervolgens wordt ingeschat welke extra maatregelen nodig zijn en wat de effecten zijn van alle maatregelen tezamen en tot slot wordt gevolgd wat de daadwerkelijke effecten zijn van de getroffen maatregelen.

Hieronder staat toegelicht wat wordt bedoeld met 'getroffen externe maatregelen'.

Wat wordt verwacht van de beschrijving van de getroffen externe maatregelen?

Van het college wordt verwacht duidelijk te beschrijven hoe externe consultatie heeft plaatsgevonden en hoe deze consultatie heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen. Hieruit moet blijken dat het college actief externe consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel en hoe dit heeft geleid tot het treffen van de externe maatregel(en) voorafgaand aan het moment van indiening door het college.

Beschrijving getroffen externe maatregelen

Per getroffen maatregel dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

Naam van de maatregel, gevolgd door de antwoorden op de volgende drie vragen:

- a) Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest?

- b) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?
- c) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

Alle drie de vragen dienen te zijn beantwoord, zodat een duidelijk inzicht wordt geboden dat hier sprake is van 'externe maatregel(en)'. Onderaan dit formulier staat in de **bijlage** een verdere toelichting op deze vragen en een voorbeeld van een duidelijke beschrijving.

Suggesties bij de beantwoording van B

- U kunt waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen aangeven.
- U kunt bij de getroffen maatregelen aangeven welke overwegingen hebben geleid tot het treffen van deze maatregelen en welke bronnen bij die afwegingen zijn gebruikt.
- U kunt bij het antwoord aangeven of gebruik gemaakt is van de volgende tool(s):
 - de [rekentool SEO](#);
 - de benchmark Divosa;
 - de tool "informatie over eerdere aanvragen", te vinden via de gelijknamige pagina "[Informatie over eerdere aanvragen](#)". Met deze tool kunnen aan de hand van kenmerken van gemeenten (grootteklasse, omvang tekort en arbeidsmarktregio) vergelijkbare gemeenten worden gevonden, waarbij direct zichtbaar wordt welke maatregelen deze gemeenten hebben getroffen. Dit kan nuttig zijn bij het oriënteren op de externe maatregelen.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan en waaraan uw gemeente een extra bijdrage levert. In het geval van externe maatregelen dient ook sprake te zijn van externe consultatie.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten met de andere onderdelen in het sociale domein benoemen.
- U kunt nagaan wat de eventuele gevolgen van de Coronacrisis zijn, welke maatregelen de gemeente om die reden minder, anders of extra heeft getroffen.

Onderdeel C

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de verdere tekortreductie. Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect (C1).

Het effect van de maatregel wordt zoveel mogelijk gekwantificeerd en wordt dus zoveel mogelijk cijfermatig onderbouwd. Indien deze kwantificering niet mogelijk is wordt toegelicht waarom alleen een kwalificering van het effect van de maatregel mogelijk is (C2).

Ook wordt aangegeven op welke wijze het effect van de maatregelen zal worden gemonitord (C3). Het zoveel mogelijk kwantificeren maakt het beter mogelijk om de (deel)effecten te kunnen monitoren. Hierdoor wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de realisatie van de maatregelen en het (totaal)effect op het terugdringen van het tekort.

Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op het ontstaan en de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage aan de reductie van het tekort*.

In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen heeft getroffen waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren. Verder reduceren kan ook worden geïnterpreteerd als maatregelen die een reducerend effect hebben op de stijging van de uitgaven. Dus wordt hier verwacht om inzichtelijk te maken dat maatregelen zijn getroffen waarmee het college verwacht/beoogt de eerdere bijdrage aan de neerwaartse trend van de uitgaven te vervolgen.

De beschrijving van de effecten van maatregel kan per maatregel of per groep van maatregelen worden beschreven, afhankelijk van de beschikbare informatie en de aard van de maatregel.

De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate waarin de maatregelen een bijdrage leveren aan het reduceren van het tekort en geeft ook geen oordeel over de mate van tekortreductie. De commissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag C.

Het college geeft vervolgens aan op welke wijze de effecten worden gemonitord. Aan de wijze van monitoring worden geen verdere eisen aan gesteld. Het is dus aan het college en de gemeenteraad hoe de monitoring precies wordt ingericht. De enige eis is dat de wijze van monitoring beschreven wordt onder vraag C2.

Onder monitoring wordt verstaan het volgen van de resultaten van de getroffen maatregelen in relatie tot de verwachte opbrengsten, zodat op grond van deze informatie bijstelling van het beleid en de uitvoering van maatregelen mogelijk is. De monitoring kan fijnmazig per maatregel of per totaalpakket van maatregelen worden uitgevoerd.

De monitoring kan specifiek gericht zijn op het domein van de Participatiewet en/of de andere onderdelen van het sociaal domein. Ook kan dit onderdeel uitmaken van een reguliere maand- of kwartaalrapportage. De monitorinformatie kan vervolgens worden gebruikt om de gemeenteraad te informeren en ook kan deze informatie worden gebruikt bij een analyse van het volgend jaar (zie vraag A1).

Het is aan het college en de gemeenteraad om de wijze van monitoring te bepalen die het beste aansluit bij het kunnen volgen van de uitgavenontwikkeling en zo een bijdrage levert aan de tekortreductie.

Suggesties bij de beantwoording van C

- Geef inzicht in de redenering op basis waarvan het college verwacht dat het tekort verder reduceert met de onder B genoemde maatregelen.
- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is, voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.
- U kunt nagaan wat de eventuele gevolgen van de Coronacrisis zijn, welke maatregelen de gemeente om die reden extra heeft getroffen en welk effect hiermee wordt beoogd.

Wet- en regelgeving en ondersteuning

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring van het college voor een basisverzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring van het college voor een uitgebreid verzoek kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevenden in het Sociaal Domein, organiseert periodiek bijeenkomsten waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast wordt de Benchmark door Divosa ondersteund en heeft Divosa een aantal factsheets en handreikingen uitgegeven.

Ook heeft Divosa bijgedragen aan het beschikbaar komen van een tool waarin de aanvragen van de afgelopen drie jaar zijn verwerkt. De tool en aanvragen worden per VU-jaar op de website van de Toetsingscommissie gepubliceerd. Zie hiervoor de rubriek: informatie over eerdere aanvragen.

Bijlage 1: Toelichting op externe maatregel

Een voorbeeld⁶ van een duidelijke beschrijving is:

Maatregel 1. Bevorderen ondernemerschap

- A) De externe bronnen voor deze maatregel zijn geweest:
- a. Een rapport van Radar Advies: Werkzame bestanddelen van parttime ondernemen, dec 2019
 - b. Achterbanraadpleging ZP Nederland, mei 2020
 - c. Divosa, innoveren van het BBZ, november 2020
- B) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe bron?
Het inzicht dat investeren in begeleiding van en naar zelfstandig ondernemerschap bijdraagt aan het verkleinen van het bijstandstekort.
- C) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?
De maatregel die getroffen is om meer capaciteit beschikbaar te stellen. Hiermee kunnen naar schatting 45 bijstandsgerechtigden extra naar zelfstandige ondernemerschap worden begeleid en wordt tevens in 20 gevallen vroegtijdige beëindiging van zelfstandig ondernemerschap zoveel mogelijk voorkomen.

Toelichting op de drie vragen.

1. *Wat wordt verstaan onder een externe bron(nen): externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?*

Een externe partij is een persoon of organisatie buiten de grenzen van de gemeente.

- Een veelgestelde vraag is of in geval van een gemeenschappelijke regeling (ISD of RSD) de consultatie als extern wordt aangemerkt. Consultatie van gemeenten die onderdeel uitmaken van een gemeenschappelijke regeling wordt niet als extern gezien.
- Dit ligt anders voor een SW-bedrijf. Inmiddels maken veel (voormalige) SW-bedrijven deel uit van een nieuwe GR of zijn uitvoeringsdiensten overgedragen aan SW-bedrijven. In andere gevallen is sprake van privatisering.. Omdat de situatie voor SW-bedrijven niet uniform is, is ervoor gekozen om consultatie van het SW-bedrijf wel gezien als externe consultatie te zien.
- Onder externe 'schriftelijke' informatie wordt alle informatie verstaan die vastgelegd is in een document of een digitale drager (website, bestand etc.) en voortkomt uit een bron buiten de grenzen van de eigen gemeente respectievelijk ISD of RSD. Deze externe informatie dient dan wel ook informatie te bevatten over het effect en de aanpak van deze maatregel. Anders is raadpleging van de partij van wie de informatie komt noodzakelijk.

⁶ Dit voorbeeld is genomen uit een aanvraag VU 2018, met de daarbij behorende data.

2. *Wat heeft de externe consultatie opgeleverd?*

Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?

Hier wordt beschreven welk inzicht door consultatie van die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie is gekregen bij de gemeente, dat geleid heeft tot het treffen van de externe maatregel?

○ *Wat wordt verstaan onder consultatie van een externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?*

Onder consultatie wordt verstaan het raadplegen van een externe bron (partij of 'schriftelijke' informatie) buiten de gemeente respectievelijk ISD of RSD. Dat kan het raadplegen van een externe partij zijn, maar het kan ook het raadplegen van externe 'schriftelijke' informatie zijn, mits deze ook informatie over de toepasbaarheid (effect, uitvoerbaarheid en aanpak etc.) omvat, anders is het inwinnen van advies bij de betreffende gemeente noodzakelijk.

Voorbeelden van externe consultatie zijn onder andere:

- *gebruik maken van goed werkende maatregelen van andere gemeenten/uitvoeringsorganisaties;*
- *gebruik maken van beleidsplannen e.d. van gemeenten en op basis daarvan inwinnen van advies over deze maatregelen (zoals werkwijze, uitvoering en effect etc.);*
- *inwinnen van advies bij andere gemeenten;*
- *gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, bijeenkomsten van Divosa;*
- *gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking Divosa;*
- *gebruik maken van de signalen op basis van de SEO-tool;*
- *gebruik maken van de publicatie van aanvragen van eerdere jaren en de betreffende tools op de website van de toetsingscommissie en op basis daarvan inwinnen van een advies over deze maatregelen (zoals werkwijze, uitvoering en effect etc.);*
- *advies van een extern adviesbureau voor het nemen van extra maatregelen;*
- *onder voorwaarden kunnen samenwerking met en uitvoering door een externe partij ook onder externe consultatie vallen. Dat is alleen het geval indien de consultatie duidelijk is beschreven en deze vervolgens leidt tot een maatregel, zie ook onder punt 3 externe maatregel. De enige uitzondering hierop is de ISD/RSD zoals eerder beschreven.*

Het inschakelen van een externe voor het opstellen van de aanvraag, is géén externe maatregel.

In geval van consultatie van een groep van externen, bijvoorbeeld bij het voorleggen van een beleidsplan, volstaat het aangeven van de betrokken externen en de uit deze groepsconsultatie opgedane inzichten en tot welke (groep van) maatregelen dit heeft geleid.

3. *Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze 'consultatie'?*
Dit is een beschrijving van een getroffen externe maatregel.

Hierna volgen nog enkele toelichtingen over de externe maatregel (n.a.v. veelgestelde vragen):

- Wat wordt verstaan onder een *maatregel*?
 - Onder een maatregel wordt verstaan: een besluit over hoe iets wordt opgelost of veranderd.
- Met 'externe' maatregel wordt bedoeld: een maatregel die is getroffen naar aanleiding van externe consultatie.
Onder voorwaarden gelden de volgende externe maatregelen ook:
 - Het samenwerken met een externe partij voldoet als 'externe maatregel' mits binnen deze samenwerking consultatie heeft plaatsgevonden. Beschrijf duidelijk op welke wijze de consultatie in deze samenwerking heeft geleid tot de getroffen maatregel.
 - Het uitvoeren van een maatregel door een externe partij voldoet pas als 'externe maatregel' indien deze maatregel is getroffen naar aanleiding van consultatie van een externe partij (dat kan de uitvoerende partij zijn). Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt.
- Wat wordt verstaan onder een *getroffen* externe maatregel.
 - Dit is een externe maatregel die voor het tijdstip van indiening van de aanvraag door het college, de gemandateerde directeur en/of de wethouder is getroffen.
 - Onder het treffen van een maatregel wordt verstaan dat het besluit is genomen en waarvan de uitvoering in gang is gezet.
- *Moet het steeds een nieuwe (aanvullende) maatregel zijn?*
Van het college wordt verwacht om te analyseren wat de oorzaken zijn van het tekort, wat hieraan inmiddels is gedaan en wat hiervan de effecten per jaar zijn. En vervolgens of, in dat licht, al dan niet nodig is om tot extra maatregelen te komen ten einde het tekort verder te reduceren.
Die afweging is aan het lokaal bestuur. Het college dient wel de gemeenteraad inzicht te verschaffen over deze afweging. Deze afweging dient dan ook in dit onderdeel te worden beschreven.
In alle gevallen dient het college externe maatregelen te nemen. Dat kunnen ook, afhankelijk van de hiervoor genoemde afweging, bestaande maatregelen zijn, die in hun effect meerjarig doorlopen. Om die reden staat "aanvullende" tussen haakjes.
- *Hoeveel getroffen externe maatregelen zijn vereist?*
Het is aan het lokaal bestuur om te bepalen hoeveel maatregelen moeten worden getroffen om het tekort verder te reduceren. Dat houdt in dat de toetsingscommissie nagaat of één dan wel meerdere externe maatregel zijn getroffen. Het is aan het college en de gemeenteraad om na te gaan of en te beschrijven dat de getroffen maatregelen tezamen het tekort verder reduceren (zie onderdeel effecten).